

Standardy Ochrony Małoletnich Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie

Stosownie do obowiązków wynikających z ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2023 r. poz. 1606) Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie (dalej jako „USK-1” lub „Szpital”) ustanowił i wdrożył Standardy Ochrony Małoletnich. Celem wyznaczenia standardów jest określenie warunków skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy, zaś celem standardów jest określenie zasad zapewniających bezpieczne relacje pomiędzy małoletnim, a personelem USK-1, oraz czynności, które należy podjąć w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub powzięcia o tym informacji.

W naszym Szpitalu wszelkim działaniom podejmowanym przez jego personel towarzyszy naczelną zasadą niesienia pomocy małoletniemu pacjentowi we wszystkich obszarach jego rozwoju. Obejmuje to podejmowanie odpowiednich działań w przypadku dostrzeżenia przejawów przemocy, krzywdzenia małoletniego pacjenta, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Szpitala, w zgodzie z etyką zawodową oraz moralnością.

§1

Przepisy ogólne

Niniejsze standardy ochrony małoletnich (dalej w skrócie jako „standardy”) określają w szczególności:

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim pacjentem a personelem placówki, w szczególności zachowania niedozwolone;
2. Zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
3. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego;
4. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
5. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników Szpitala do stosowania standardów, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
6. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

7. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
8. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego;
9. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między osobami małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
10. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
11. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
12. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

82

Terminologia

1. Pracownikiem USK 1 jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej.
2. Osobą współpracującą z USK 1 są stażyści wolontariusze, studenci/praktykanci;
3. Małoletnim/Dzieckiem jest każda osoba/pacjent do ukończenia 18 roku życia.
4. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, jego przedstawiciel ustawowy (w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu.
5. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika USK 1, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie lub zaniechanie realizacji ciężącego obowiązku przez opiekuna.
7. Osoba odpowiedzialna za standardy to pracownik sprawujący nadzór nad realizacją standardów w USK 1.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka w rozumieniu art. 4 ust.1 RODO.

83

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

1. Pracownicy USK 1 posiadają odpowiednie przygotowanie i wiedzę, aby w ramach wykonywanych obowiązków zwracać uwagę na czynniki ryzyka i przejawy krzywdzenia małoletnich (także z wykorzystaniem technologii informatycznej i komunikacyjnej).
2. Każdy pracownik USK 1 mający kontakt z dziećmi jest weryfikowany pod kątem niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.
3. W przypadku zidentyfikowania lub podejrzenia wystąpienia czynników ryzyka lub objawów krzywdzenia dziecka, pracownicy Szpitala podejmuje rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując do skorzystania z pomocy.
4. Pracownicy są zobowiązani do natychmiastowego zgłaszania wszelkich incydentów lub sytuacji, które mogą budzić obawy związane z bezpieczeństwem dziecka.

5. Wszyscy pracownicy i współpracownicy USK 1, którzy w związku z wykonywaniem służbowych obowiązków, podjęli informację o krzywdzeniu dziecka lub inne informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

84

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi

1. Pracownik jednostki zachowuje cierpliwość, ze spokojem i szacunkiem odnosi się do małego, każdą wypowiedź małego traktuje z należytą uwagą, odpowiada na pytania małego zgodnie z prawdą, nie zawstydzia małego pacjenta, okazuje zrozumienie dla trudności i problemów małego.
2. Obowiązkiem wszystkich pracowników jednostki niezależnie od formy zatrudnienia oraz rodzaju wykonywanych czynności, jest dbanie o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w jednostce.
3. Pracownicy traktują dziecko z empatią i należyтым szacunkiem wobec jego godności, potrzeb oraz intymności.
4. Dziecko ma prawo do otrzymywania informacji na temat swojego stanu zdrowia oraz podejmowanych czynności medycznych przy użyciu prostego języka w sposób dostosowany do wieku, sytuacji i poziomu rozwoju dziecka.
5. Przed przeprowadzeniem jakichkolwiek badań czy procedur, personel medyczny uzyskuje zgodę od jego przedstawiciela ustawowego. W przypadku, gdy pacjent ukończył 16 rok życia, wymagana jest podwójna zgoda – pacjenta i przedstawiciela ustawowego.
6. Obowiązki pracowników i osób współpracujących oraz szczegółowe zasady postępowania zawiera procedura CO 3.1a *Ochrona dzieci przed krzywdzeniem*”.
7. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników i osoby współpracujące. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone złożonym w tym zakresie oświadczeniem.

85

Zachowania personelu niedozwolone

1. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Zabrania się pochopnego oceniania małego pacjenta, nierównego traktowania, przekazywania nieprawdziwych informacji, zaprzeczania odczuciom małego, upokarzania, szantażowania, prowokowania nieodpowiednich kontaktów, podnoszenia głosu, obrażania.
2. Niedopuszczalne jest naruszanie praw pacjenta małego, zarówno w kontekście fizycznym, jak i informacyjnym, w tym pominięcie wymaganej zgody.
3. Personel medyczny powinien stosować zrozumiały język i dostosować się do indywidualnych potrzeb pacjenta. Brak klarownej i dostosowanej do wieku komunikacji z małymi pacjentami lub ich opiekunami jest niedopuszczalny.
4. Celowe zaniebywanie potrzeb medycznych małych pacjentów, takie jak odmowa udzielenia stosownej pomocy czy opieki, jest niedozwolone.
5. W przypadku konieczności użycia siły w celu zapewnienia bezpieczeństwa, personel medyczny powinien przestrzegać zasad umiarkowania i stosować wyłącznie środki adekwatne do sytuacji.

6. Personel medyczny, który nie zgłasza przypadków podejrzenia nadużycia czy przemocy wobec małoletnich, narusza obowiązujące zasady etyczne i normy prawne.
7. Personel medyczny nie może nadużywać swoich uprawnień ani stosować procedur medycznych w sposób, który może wyrządzić szkodę małoletnim pacjentom.

86

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka.

1. Pracownicy USK 1 znają procedury wewnętrzne *CO 3.1b „Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka”* oraz *CO 3.1 „Postępowanie z ofiarami przemocy lub zaniedbania (pobicia, gwałty, molestowanie, maltretowanie dzieci”*, mające na celu zapewnienie pomocy osobom, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie stosowania przemocy lub zaniedbania.
2. Procedury są dostępne dla wszystkich pracowników w wewnętrznej sieci Szpitala – Intranet. Pracownicy monitorują wszelkie sytuacje związane z możliwym zagrożeniem dla dzieci. Wszystkie podejrzenia lub raporty o przypadkach nieodpowiedniego traktowania dzieci są natychmiastowo i rzetelnie badane, a stosowne środki są podejmowane niezwłocznie, w celu ochrony dziecka. Pracownicy USK 1 informują rodziców/opiekunów o Standardach Ochrony Małoletnich oraz współpracują z nimi w celu zapewnienia bezpiecznego środowiska dla dzieci. Dokument udostępniany jest zarówno na stronie internetowej, jak i w widocznym miejscu w placówce (tablice informacyjne). Co najmniej raz na dwa lata dokonywana jest ocena i aktualizacja Standardów Ochrony Dzieci.
3. W przypadku podjęcia przez pracownika Szpitala podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek:
  - udzielić niezbędnej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;
  - poinformować rodziców/opiekunów dziecka o podejrzeniu krzywdzenia dziecka;
  - udzielić informacji o możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy lub zaniedbania.
4. Czynności podejmowane i realizowane wobec dziecka przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego, chyba że z uwagi na charakter tych czynności jest to niemożliwe albo wobec rodzica, opiekuna prawnego istnieje uzasadnione podejrzenie, że są oni sprawcami krzywdzenia dziecka.
5. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, gdzie zachodzi podejrzenie, że wobec małoletniego przemoc stosują rodzice/opiekunowie, w miarę możliwości czynności z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności bliskiej osoby pełnoletniej.
6. Czynności z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
7. Każdy lekarz i członek personelu medycznego jest odpowiedzialny za identyfikację i zgłaszanie sytuacji mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka (przemoc fizyczna, przemoc emocjonalna, wykorzystanie seksualne, zaniedbanie, przemoc rówieśnicza) do odpowiednich instytucji, a także do podejmowania działań zgodnie z najlepszym interesem dziecka. Zobowiązany jest również do współpracy ze służbami zaangażowanymi w ochronę dziecka krzywdzonego.

8. Pracownik składa zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia do odpowiednich instytucji w zależności od rodzaju zgłaszanej sprawy:
  - do prokuratury lub Policji;
  - do właściwego sądu rodzinnego;
  - do przewodniczącego właściwego Zespołu Interdyscyplinarnego przesyłając formularz „Niebieska Karta – A”, przez co uruchamia procedurę w przypadku przemocy w rodzinie.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w ustępie poprzedzającym.
10. Dokumentację związaną z procedurą interwencji umieszcza się w dokumentacji medycznej dziecka.

87

Zasady ochrony dostępu do Internetu

1. W USK 1 małoletni nie mają możliwości dostępu do Internetu, który byłby udostępniony przez Szpital.
2. Na terenie Szpitala dziecko korzysta z Internetu za zgodą rodzica/opiekuna prawnego i na udostępnionym przez niego urządzeniu.

88

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach zgodnych z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych_ - Dz.Urz. UE.L Nr 74 z 2021.
2. Szczegółowe zasady przetwarzania danych osobowych w Szpitalu reguluje Informacja Administratora Danych osobowych dostępna w każdej klinice/oddziale i na stronie internetowej szpitala pod adresem: www.usk1.szczecin.pl.
3. USK 1 mając na względzie prawo dziecka do prywatności oraz ochronę jego dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
4. Utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki i jego upublicznianie jest dopuszczalne za zgodą rodzica/opiekuna prawnego dziecka. Powyższe stosuje się również do przedstawicieli mediów przygotowujących materiały na terenie Szpitala.
5. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica/opiekuna nie jest wymagana.
6. Podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka możliwe jest tylko za wiedzą i zgodą tego opiekuna.
7. Szczegółowe zapisy zawiera procedura *CO 3.1c „Ochrona prawna danych osobowych, wizerunku dziecka oraz przed szkodliwymi treściami z sieci Internet”*

Monitoring stosowania standardów

1. Dyrektor USK 1 PUM wyznaczył Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy.
2. Koordynator, o którym mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Standardów Ochrony Małoletnich, za reagowanie na sygnały jej naruszenia oraz za proponowanie zmian w Standardach..
3. Koordynator, o których mowa w ust. 1, przeprowadza wśród personelu szpitala raz na 12 m-cy ankietę monitorującą poziom realizacji standardów.
4. W ankiecie, o której mowa wyżej pracownicy Szpitala mogą proponować zmiany standardów oraz wskazywać naruszenia standardów w organizacji.
5. Koordynator dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników i współpracowników ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi Szpitala.
6. Raport powinien zawierać również dane dotyczące liczby zgłoszeń, podjętych rodzajów interwencji oraz analizę ryzyka.
7. Co najmniej raz na dwa lata dokonuje się oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.
8. W razie konieczności zostają wprowadzone zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich, które ogłasza się personelowi szpitala.

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 2024 roku.
2. Udostępnienie standardów dla pacjentów następuje poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Szpitala oraz wywieszenie na tablicach ogłoszeń w klinikach/oddziałach/zakładach/przychodni, w wersji skróconej, przeznaczonej również dla dzieci, co w szczególny sposób dotyczy zasad bezpiecznych relacji.
3. Ogłoszenie standardów dla pracowników placówki następuje poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną do wszystkich pracowników Szpitala, zamieszczenie w wewnętrznej sieci informatycznej Intranet oraz na stronie Internetowej.

Spis załączników:

- Załącznik nr 1 - *Zasady bezpiecznego kontaktu personelu z małoletnim pacjentem w USK 1 PUM - wersja dla dzieci*
- Załącznik nr 2 - *Zasady relacji między małoletnimi pacjentami w USK 1 PUM – wersja dla dzieci*
- Załącznik nr 3 - *Schemat interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka przez rodzica/opiekuna*
- Załącznik nr 4 - *Schemat interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie*
- Załącznik nr 5 - *Schemat interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią*